

РЕШЕНИЕ

№ 131

гр. Враца, 12.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – ВРАЦА, II-РИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на двадесет и осми февруари през две
хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Евгения Г. Симеонова

Членове: Калин Тр. Тодоров
Борис К. Динев

при участието на секретаря Галина Ем. Вълчкова-Цветкова
като разгледа докладваното от Евгения Г. Симеонова Въззивно гражданско
дело № 202314005***44 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и сл.ГПК.

Образувано е по *въззивна жалба вх.№ 14085/15.11.2023 г.*, подадена от
адв.М. Г., като пълномощник на ответника Д. И. Х., против Решение №
607/01.11.2023 г., постановено по гр.д.№ 3605/2022 г. по описа на Районен
съд-Враца, с което е уважен предявеният от И. И. В. иск с правно основание
чл.108 ЗС и жалбоподателят е осъден да заплати деловодни разноски в размер
на 1 061,00 лв.

В жалбата се поддържа, че решението е неправилно и
незаконосъобразно като постановено в нарушение на материалния закон и
процесуалните правила. Твърди се, че районният съд не е обсъдил събраните
по делото доказателства и установените с тях факти в тяхната съвкупност.
Посочва се, че по делото не е спорно, че Д. Ц. И. е наследодател на ищеца И.
И. В. и на неговия брат Х. И. В., както и че след смъртта на наследодателката
синът й Х. В. е образувал съдебно производство за делба на процесния
недвижим имот, за което е образувано гр.д.№ 4636/2021 г. по описа на РС-
Враца. Сочи се също, че в рамките на това производство И. В. е оспорил
правата на Х. В. и се е легитимирал като наследник по завещание, поради
което последният е предявил иск с правно основание чл.30 ЗН и е образувано
ново исково производство по гр.д.№ 4636/2021 г. по описа на РС-Враца, а
делбеното производство е спряно. Твърди се, че към настоящия момент няма
произнасяне с окончателен съдебен акт по иска с правно основание чл.30 ЗН и
по иска за делба, но при наличието на оспорване на правото на собственост на
И. В. върху процесния имот, същият не е изключителна негова собственост.

Въззивникът счита, че в рамките на по-рано образуваните иски за производство за делба и за възстановяване на запазената му част от наследството, следва да бъде разрешен и въпросът за собствеността върху имота, който е предмет на съдебния спор в рамките на настоящето производство, поради което неправилно районният съд е приел, че не е налице съсобственост върху имота между И. В. и Х. В.. Развива съображения, че липсата на произнасяне на съда по предходните производства, не следва да дава преимущество на ищеца в настоящето производство, а същото е следвало да бъде спряно, за да се достигне до безпристрастно и обективно решаване на спора. Излага аргументи, че вписаното саморъчно завещание има само оповестително действие, както и че според съдебната практика правилото на чл.113 ЗС е неприложимо в отношенията между наследник по закон и наследник по завещание и в отношенията между наследник по завещание и трето лице, придобило права с транслативен акт, сключен с наследника по закон. Счита, че правото на ищеца като единствен собственик на имота не е безспорно установено и не е противопоставимо на други наследник по закон, който е заявил правата си върху откритото наследство на Д. И., в което се включва и процесния имот. Изтъква, че при това положение намира приложение и правилото на чл.31, ал.2 ЗС.

В жалбата се развиват теоретични разсъждения относно същността на ревандикационния иск и разликата между петиторните и владелческите иски. Посочва се, че в случая при разглеждане на фактическия състав по чл.108 ЗС съдът не е обсъдил действията на ответника и тяхната правомерност. Навеждат се доводи, че от показанията на свидетеля Х. В. се установява, че ответникът Д. Х. живее в имота от ранна детска възраст, тъй като е отгледан от баба си Д. И., а след смъртта на последната е останал да живее в имота по волята на чичо си Х. В., както и че този факт е бил приет от баща му И. В. до м.12.2021 г., когато е обявено саморъчното завещание на Д. И., което е в полза на последния. Едва тогава ищецът е предприел действия за освобождаване на имота от ответника чрез подаване на жалба до прокуратурата. Според изложеното в жалбата, налице е основание за ответника да държи имота, което е известно на ищеца, а именно – че синът му е отгледан в това жилище и не желае да го напусне, тъй като чичо му, който също има права върху имота, е дал съгласие да продължи да живее в наследствения имот. Излагат се аргументи, че според правната теория държателите имат право на защита срещу нарушаване на фактическата им власт, когато това е станало чрез насилие или по скрит начин, независимо от кого е извършено нарушението, както и че държането е винаги правомерно, когато почива на някакъв договор и на съгласие на лицето, което е предало държането на вещта. Сочи се, че ответникът не е заявил спрямо ищеца право на владение на имота, тъй като не е наследник по закон или завещание и не е придобил право на собственост върху имота, даващо му право да упражнява фактическа власт по реда на чл.68 ЗС, но има право да държи имота въз основа на безспорно установените факти, че е живял в същия до смъртта на баба си, а след това – със съгласието на своя чичо, който е брат на ищеца и наследник по закон на Д. И., заявил е по надлежния ред самостоятелни права върху процесния имот и е дал съгласие ответникът да живее в имота. Твърди се, че ищецът е бил своевременно уведомен за това с представения по делото отговор на поканата му, който обаче не е бил приет като доказателство и

обсъден от районния съд, макар и да е бил представен в оригинал и в запечатан плик. Твърди се също, че ищецът, поради силно влошените отношения с ответника, е променил намерението си и се е опитал чрез насилие и по скрит начин за освободи имота, а именно – чрез подаване на жалба до РП-Враца и чрез прекъсване на ел.захранването.

Най-сетне в жалбата се правят оплаквания, че районният съд не е посочил на кои свидетелски показания дава вяра, не е обсъдил прокурорската преписка, макар и същата да е приложена в цялост, и не е посочил каква е нейната доказателствена тежест и кои факти и обстоятелства са установени чрез приемането ѝ, което е довело до неизясняване на спора от фактическа страна и до неправилно разрешаване на спора.

Въззивникът моли да бъде отменено обжалваното решение и да бъде постановено друго, с което да бъде отхвърлен иска и да му бъдат присъдени деловодните разноски.

В срока по чл.263, ал.1 ГПК е постъпил *отговор вх.№ 15790/18.12.2023 г.* от И. И. В., подаден чрез пълномощника му адв.М. М., в който се изразява становище за неоснователност на въззивната жалба.

Въззиваемият счита, че при постановяване на обжалваното решение не са допуснати сочените от въззивника пороци, засягащи валидно формираната правораздавателна воля, както и че въз основа на събраните доказателства и правилно установената фактическа обстановка, съдът в съответствие с точния смисъл на закона е достигнал до правилен и обоснован краен извод за основателност на предявения иск. Намира, че по делото безспорно са установени материалните предпоставки за уважаване на иска. Изтъква, че ответникът не оспорва правото на собственост на ищеца, а само твърди, че и друго лице притежава право на собственост върху процесния имот и на това основание му е разрешило да ползва вещта. Навежда доводи, че от представеното по делото саморъчно завещание на Д. И. от 19.11.2010 г. е видно, че е придобил изключително право на собственост върху спорния имот, както и че ответникът не оспорва действителността на завещателния акт, а се позовава на висящо производство по иск с правно основание чл.30 ЗН, което е образувано по искова молба на трето за настоящия правен спор лице – Х. И. В.. Според въззиваемия, спорът относно обусловеността на настоящето производство по това предходно съдебно производство е разрешен с Определение № 217/26.04.2023 г. по в.ч.гр.д.№ 175/2023 г. по описа на ОС-Враца, с което е отменено постановено от РС-Враца определение за спиране на съдебното производство. Счита, че това определение е задължително и в него е пояснено защо не е налице преюдициалност между двете производства, поради което не следва да бъдат обсъждани наведените във въззивната жалба доводи в този смисъл. Посочва, че дори и хипотетично да се приеме, че искът за възстановяване на запазената част бъде уважен, ищецът отново би имал право да иска ревандикация на целия имот, тъй като по делото не са доказани нито уговорки относно ползването на имота между ответника и Х. И. В., нито взето решение относно начина на ползване на имота по реда на чл.32 ЗС. Въззиваемият изтъква, че Х. В. не е владял и/или ползвал имота, вкл. след смъртта на Д. Ц. И., поради което не е могъл и да предаде държането на вещта на друго лице.

В отговора се поддържа, че жалбоподателят не твърди и не доказва, че е собственик на имота или че владее същия на годно правно основание.

Излагат се аргументи, че обстоятелството, че е ползвал имота приживе на наследодателя на ищеца е без правно значение, защото ищецът е този, който в качеството си на собственик следва да прецени дали да търпи друго лице в имота си. Посочва се, че чрез връчената на ответника нотариална покана ищецът ясно и недвусмислено е показал промяната във волята си и искането му е ответникът да освободи спорния имот. Сочи се също, че ответникът не оспорва, че владее имота, като се изтъква, че този факт се установява, както от самопризнанията му, дадени в пр.пр.№ 3511/2022 г. по описа на РП-Враца, че е подменил ключалката, за да ограничи достъпа на ищеца до имота, така и от събраните гласни доказателства. Въззиваемият счита, че не е установено основание за упражняваното владение, а твърденията на ответника, че няма друго жилище, се опровергават от показанията на св.Х. В.. Намира също, че роднинските връзки, личните отношения и други дела между страните и трети за спора лица са без правно значение, тъй като настоящият процес е за защита правото на собственост на ищеца и с него следва да се разглеждат само конкретните факти, обуславящи предоставянето на търсената с предявения иск защита.

Въззиваемият моли да бъде оставена без уважение въззивната жалба, да бъде потвърдено обжалваното решение и да му бъдат присъдени направените разноски във въззивното производство.

Въззивната жалба е процесуално допустима като подадена от надлежна страна, в рамките на законоустановения срок по чл.259, ал.1 ГПК и срещу обжалваем съдебен акт.

При извършената служебна проверка по реда на чл.269, изр.1 ГПК въззивният съд констатира, че първоинстанционният съдебен акт е валиден и допустим.

За да се произнесе по основателността на жалбата, настоящият съдебен състав взе предвид следното:

Районен съд-Враца е сезиран с искова молба на И. И. В., ЕГН *****, с адрес: ***, с която против Д. И. Х., ЕГН *****, с адрес: *** е предявен иск за признаване за установено, че ищецът е собственик на недвижим имот, представляващ самостоятелен обект в сграда с идентификатор 12259.1026.142.2.80 по кадастралната карта и кадастралните регистри на гр. Враца, одобрени със Заповед № РД-18-43/16.09.2005 год. на изпълнителния директор на АК, с последно изменение на кадастралната карта и кадастралните регистри, засягащо процесния недвижим имот от 10.10.2022 год.; с адрес: ***; находящ се на *** в сграда с идентификатор 12259.1026.142.2, с предназначение - жилищна сграда, разположена в поземлен имот с идентификатор 12259.1026.142; предназначение на самостоятелния обект – жилище, апартамент в жилищна или вилна сграда със смесено предназначение; брой нива на обекта – 1; площ - 58,43 кв. м.; прилежащи части: избено помещение № 29 с площ 2,59 кв. м. и 0,98 % идеални части от общите части и правото на строеж; със съседни самостоятелни обекти в сградата на същия етаж: 12259.1026.142.2.79, под обекта: 12259.1026.142.2.76 и над обекта: 12259.1026.142.2.84, и за осъждане на ответника да отстъпи собствеността и предаде владението на недвижимия имот.

В исковата молба се твърди, че ищецът е изключителен собственик на недвижимия имот, като правото си на собственост е придобил по силата на

извършено в негова полза завещателно разпореждане, обективизирано в саморъчно завещание, съставено на 19.11.2010 год. от неговата майка Д. Ц. И., б. ж. на гр. Враца, починала на 30.10.2021 год. Сочи се, че саморъчно съставеното завещание е било оставено на съхранение при нотариус С. П., рег. № *** на НК на Република България с район на действие Районен съд-Враца. Посочва се също, че завещанието било обявено и вписано в Служба по вписванията-Враца с вх. рег. № 7281 от 22.12.2021 год., Акт № 163, том 6, дело № 4080/21 год., за което обстоятелство на 04.11.2021 год. е бил съставен протокол за обявяване на саморъчно завещание.

Според изложеното в исковата молба, ищецът се явява и законен наследник на своята майка Д. Ц. И., заедно със своя брат Х. И. В.. Посочва се, че правото на собственост върху процесния имот наследодателката му е придобила по силата на Договор за продажба на държавен недвижим имот по реда на Наредбата за държавните имоти от 06.01.1987 год. Твърди се, че ответникът Д. И. Х., който е син на ищеца, към настоящия момент владее процесния имот и възпрепятства достъпа на ищеца до същия. Посочва се, че ответникът живее в имота още преди смъртта на предишния собственик Д. Ц. И., но след нейната смърт е бил помолен от ищеца в телефонен разговор да напусне жилището, което обаче той е отказал да стори. Сочи се също, че ищецът е изпратил покана до ответника да напусне жилището чрез ЧСИ Ц. Д., рег. № *** на КЧСИ с район на действие Окръжен съд-Враца, която е била получена от ответника на 10.02.2022 год., но в определения срок за доброволно предаване на владението върху имота, ответникът не само не го предал, но и е подменил ключалката на входната врата на жилището. Това е накарало ищецът да подаде сигнал в Районна прокуратура – Враца, по който е била заведена прокурорска преписка № 3511/2022 год., но с постановление от 24.08.2022 год. е бил постановен отказ да се образува досъдебно производство по чл. 323 НК. Посочва се, че постановлението е било обжалвано от ищеца, но е потвърдено с постановление от 24.10.2022 год. на

Окръжна прокуратура - Враца. Изтъква се, че от съдържанието на постановлението на РП-Враца е видно, че ответникът е признал, че след получаване на поканата от ЧСИ Д. е подменил ключалката на входната врата на жилището, за да ограничи и възпрепятства достъпа на ищеца до имота.

С така изложеното се обосновава правния интерес от предявяване на осъдителен иск за защита правото на собственост на ищеца. Претендира се присъждане на разноски.

В срока по чл. 131 ГПК от ответника Д. И. Х. е подаден отговор, с който се оспорва основателността на предявения иск.

Признават се изложените в исковата молба обстоятелства, че Д. Ц. И. е наследодател на ищеца и на другия си син Х. И. В.. Посочва се, че след смъртта на наследодателката, Х. В. е предявил иск за делба на процесния имот против настоящия ищец И. В., въз основа на който е било образувано гр.д.№ 4636/2021 г. по описа на ВРС. Сочи се също, че в хода на това производство И. В. се легитимирал като собственик на процесния имот по завещание, поради което Х. В. е инициирал самостоятелно исково производство по реда на чл. 30 ЗН, за което е било образувано гр. дело № 953/2022 год. по описа на Врачански районен съд. Според изложеното в отговора, първоначално образуваното гр. дело № 4636/2021 год. по описа на ВРС за делба на процесния имот е било спряно, поради образуваното

производство по реда на чл. 30 ЗН. Сочи се, че към настоящия момент няма произнасяне с влязъл в законна сила съдебен акт и по двете производства.

Поддържа се, че не е налице първата предпоставка за уважаване на иска по чл. 108 ЗС, а именно - не е безспорно доказана собственоостта на ищеца върху процесния имот. Твърди се, че ответникът е живеел в имота от дете, отглеждан от своята баба Д. И. след смъртта на неговата майка и съпруга на ищеца. Поддържа се, че между страните по делото не са налице нормални отношения между баща и син, не са близки, а ответникът е бил силно привързан към своята баба. Излагат се твърдения, че в последната година преди смъртта си Д. И. е изразявала намерение да оттегли направеното в полза на ищеца завещание, но смъртта ѝ е била внезапна и тя не е могла да осъществи това свое намерение. Твърде също, че веднага след смъртта на Д. И., ответникът е бил поканен от ищеца да напусне жилището, но той е продължил да го обитава с разрешението на своя чичо Х. В., в качеството му на наследник на Д. И.. Посочва се още, че ответникът и неговият чичо Х. В. многократно са призовавани от органите на полицията във връзка с подадени от ищеца жалби.

При тези съображения ответникът иска от съда да постанови решение, с което да отхвърли предявения иск като неоснователен и недоказан. Претендира присъждане на разноски.

Пред районния съд са събрани писмени и гласни доказателства. Приложена е пр.пр.№ 3511/2022 по описа на РП-Враца.

Пред въззивната инстанция на основание чл.266, ал.3 ГПК са събрани нови писмени доказателства.

След като обсъди събраните доказателства, поотделно и в тяхната пълнота, във връзка с изложените от страните доводи, настоящият съдебен състав приема за установено от фактическа страна следното:

Между страните не се спори, че Д. Ц. И. е била собственик на процесния недвижим имот по силата на сключен Договор за продажба на недвижим имот по реда на НДИ от 06.01.1987 г. Това обстоятелство се потвърждава от приложеното по делото заверено копие от този договор.

От представеното удостоверение за наследници № 17108/17.12.2021 г., изд. от Община Враца, се установява, че Д. Ц. И. е починала на 30.10.2021 г. и след смъртта ѝ нейни законни наследници са синовете ѝ Х. И. В. и И. И. В..

Не се спори и относно обстоятелството, че ответникът Д. И. Х. е син на И. И. В..

По делото е представено заверено копие на саморъчно завещание от 19.11.2010 год., съставено от Д. Ц. И., вписано в Служба по вписванията-Враца с вх. рег. № 7281 от 22.12.2021 год., акт № 163, том 6, дело № 4080/21 год., от което е видно, че тя завещава на сина си И. И. В. собственото си жилище, състоящо се от две стаи, кухня и сервизни помещения, със застроена площ 58,43 кв.м. – обща площ 64,65 кв.м. Не се спори, че това завещание е било оставено за съхранение при нотариус С. П., рег.№ *** на НК на РБ, както и че обявено с протокол от 04.11.2021 г., заверено копие от който е прието като доказателство по делото.

Не се спори, а и от писмените доказателства се установява, че ищецът е изпратил чрез ЧСИ Ц. Д., рег. № *** на КЧСИ с район на действие ОС-Враца, покана до ответника, с която го уведомява, че е собственик на имота по силата на съставено завещание от Д. Ц. И. и го моли да напусне

жилището в срок от 10 календарни дни. Поканата е връчена на 10.02.2022 год.

Пред въззивната инстанция в с.з. на 28.02.2024 г. в присъствието на страните бе отворен плик на "Български пощи" с дата на клеймото за изпращане – 18.02.2022 г., адресирано от Д. И. Х. до И. И. В., което е върнато като непотърсена пратка на 15.03.2022 г. В този плик се намери отговор на поканата за напускане на недвижимия имот, в който ответникът посочва, че след смъртта на майка си И. Х. К. е бил оставен без грижи от ищеца и е отгледан от своята баба Д. Ц. И. в процесното жилище. Сочи се също, че през целия си живот е живял в това жилище, а ищецът – в гр.София, както и че след смъртта на баба си продължава да живее в същия имот, тъй като чичо му Х. И. В., който също е наследник и има права върху имота, не се е противопоставил на живеенето му в този имот. Твърди, че е вложил свои средства и труд, за да поддържа жилището в добро състояние, извършил е ремонт и е закупил мебели, както и че заплаща всички консумативи, макар и ел.захранването в имота да е било прекъснато по волята на ищеца и да е бил принуден да живее при минусови температури с бременната си приятелка. Заявява, че докато не бъдат уредени отношенията между ищеца и брат му, ще продължи да ползва и обитава жилището със съгласието на другия съсобственик.

От приложената пр.пр.№ 3511/2022 г. по описа на РП-Враца е видно, че същата е била образувана по сигнал на И. И. В. с оплаквания, че синът му не желае да напусне собствения му апартамент. В хода на проверката са снети сведения от И. И. В. и от Д. И. Х., който признава, че живее в жилището, заедно с приятелката си и 3-месечното им дете. Съставен е протокол за полицейско предупреждение. С постановление от 24.08.2022 год. на прокурор при ВРП е отказано образуването на досъдебно производство за извършено престъпление по чл. 323 НК и е прекратена преписката. Това постановление е потвърдено с постановление от 24.10.2022 год. на прокурор при ВОП.

Между страните не се спори, а и от представените писмени доказателства се установява, че пред ВРС са образувани гр.д.№ 4636/2021 г. по искова молба на Х. И. В. против И. И. В. за делба на процесния недвижим имот, както и гр.д.№ 953/2022 г. по искова молба на Х. И. В. против И. И. В. по иск с правно основание чл.30 ЗН за възстановяване запазената част от наследството на Д. И..

Като доказателства по делото са приети удостоверения за постоянен и настоящ адрес на Д. И. Х., издадени от Община Враца, от които се установява, че ответникът има регистрирани такива адреси, които съвпадат с адреса на процесния недвижим имот.

В първоинстанционното производство са събрани и гласни доказателства. От показанията на всички разпитани свидетели П. Г., М. Я. и Х. В. се установява, че ответникът Д. Х. е живял в процесния апартамент с баба си Д. И., а след нейната смърт е продължил да го обитава, заедно с приятелката си и детето им.

От показанията на свидетелката Г., която съжителства на семейни начала с ищеца, се установява, че през м.12.2021 г., след като вече е било обявено саморъчното завещание на Д. И., двамата са дошли в гр.Враца и са се опитали да влязат в жилището, но не са могли, тъй като е бил сменен патронника на входната врата. При проведен разговор по телефона, Д. Х. е

заявил на баща си, че той е сменил патронника и че ищецът няма никаква работа в това жилище. Според показанията на св.Г., причината, поради която са се влошили отношенията между страните по делото и поради която ответникът не желае синът му да продължи да обитава жилището, е, че през 2015 г. Д. Х. е започнал да изнася вещи от апартамента на баща си в гр.София и от магазина, който са имали, а впоследствие през 2019 г. е бил извършен обиск за наркотици на апартамента в гр.Враца, при който са намерени газов пистолет и следи от пушени цигари.

Свидетелят Х. В., който е брат на ищеца и чичо на ответника, заявява, че знае за завещанието, което майка му е направила в полза на брат му, както и че самият той я е накарал да направи това завещание, тъй като баба им и дядо им са дали на свидетеля друго жилище. Според свидетеля, майка им е искала впоследствие да оттегли направеното завещание, но не е успяла да стори това преди смъртта си. Свидетелят В. счита, че има наследствени права върху жилището, поради което е дал съгласието си племенникът му да обитава апартамента, тъй като няма къде да отиде да живее, заедно с приятелката и детето им. Същевременно свидетелят посочва, че ответникът има дял от жилище на майка си на Кооперативния пазар в гр.Враца, в което не живее никой. На свидетеля е известно, че брат му е бил спрял тока в процесния апартамент, като това е станало през зимата, когато приятелката на ответника е била бременна в седмия месец. Х. В. сочи, че не знае дали брат му има достъп до това жилище, тъй като не ходи там.

При така възприетото от фактическа страна настоящият съдебен състав прави следните правни изводи:

Предявеният иск е с правно основание чл.108 ЗС.

За да бъде уважен ревандикационния иск ищецът следва да проведе пълно и главно доказване на юридическия факт, от който извежда твърдяното право на собственост върху процесния имот, както и да докаже, че имотът се владее от ответника. В тежест на ответника е да докаже, че има основание за владението си.

Настоящият съдебен състав намира, че от събраните писмени доказателства се установи, че ищецът И. И. В. е придобил изключително право на собственост върху процесния имот по силата на направеното в негова полза завещателно разпореждане от предходния собственик - неговата майка Д. Ц. И..

Между страните не се спори, а и от събраните по делото писмени и гласни доказателства се установи фактът, че ответникът упражнява фактическа власт върху имота. Неоспорено е и обстоятелството, че ищецът е поканил ответника доброволно да върне владението върху процесния недвижим имот, а същият от своя страна е отказал и е подменил ключалката на входната врата на жилището, като така е възпрепятствал достъпа на ищеца до имота.

Между страните се спори дали е налице основание по смисъла на чл.108 ЗС за обитаването на недвижимия имот от ответника.

Ответникът Д. И. Х. обосновава това фактическо състояние с аргументите, че е живял в този имот заедно с наследодателката Д. Н., която е негова баба, а след смъртта ѝ е продължил да живее в имота със съгласието на своя чичо Х. В.. Без да оспорва действителността на направеното в полза на ищеца завещателно разпореждане, се позовава на висящо производство по гр. дело № 953/2022 год. по описа на ВРС, образувано по иск на Х. В. с правно

основание чл. 30 ЗН за възстановяване на запазената му част с извършеното в полза на брат му И. В. саморъчно завещание от майка им Д. И., както и на висящо производство по гр. дело № 4636/2021 год. по описа на Врачански районен съд за делба на процесния имот, в което ответника ще бъде установено правото на собственост върху процесния имот. Счита, че е налице основание за осъществяваната от него фактическа власт с оглед тези производства и фактът, че Х. В., като наследник на предходния собственик Д. И., също има права върху имота е и дал изричното си съгласие същият да бъде ползван от ответника.

С определение, постановено в з.з. на 07.03.2023 г. първоинстанционният съд е спрял производството по настоящето дело на основание чл.229, ал.1, т.4 ГПК до приключване с влязъл в сила съдебен акт на производствата по гр.д.№ 4636/2021 г. и гр.д.№ 953/2022 г. по описа на ВРС. Първоинстанционният съд е приел, че преюдициален за изхода на спора по иска за ревандикация е въпросът за принадлежността на правото на собственост в патримониума на ищеца, с оглед твърдението му, че е изключителен собственик. Приел е също, че в образуваното производство за съдебна делба на имота по гр.дело № 4636/2021г. на РС Враца този въпрос за правата на собственост или съсобственост и лицата, притежаващи такива права ще бъде разрешен, като от съществено значение е и изхода по делото за възстановяване на запазена част, който се явява преюдициален по отношение на иска за делба.

Този съдебен акт е отменен с Определение № 217/26.04.2023 г. по в.ч.гр.д.№ 175/2023 г. по описа на ВОС и делото е върнато на районния съд за продължаване на съдопроизводствените действия. При отмяната са изложени мотиви, че сочената от първоинстанционния съд преюдициалност не е налице поради липсата на субективен идентитет между двете дела, т.к. Д. И. Х. – ответник по ревандикационния иск, не е страна по иска за делба на процесния имот и по иска с правно основание чл.30 ЗН за възстановяване на запазена част от наследството, а страни по тези иски са само Х. И. В. и И. И. В., поради което решенията по тези иски не могат да му бъдат противопоставени.

Не се спори, че към настоящия момент посочените съдебни производства са висящи пред ВРС. При липсата на влязло в сила съдебно решение, с което да е възстановена запазената част на Х. В. от завещаното имущество, настоящият съдебен състав намира, че към момента на разрешаване на настоящия правен спор ищецът И. В. е изключителен собственик на този имот. Ето защо е необходимо да бъде изследвано дали по отношение на него ответникът има противопоставимо основание за упражняване на фактическа власт върху вещта.

Позитивното ни право урежда институтите на владението – упражняване на фактическа власт върху вещь за себе си /чл.68, ал.1 ЗС/ и държането – упражняване на фактическа власт върху вещь за другото /чл.68, ал.2 ЗС/ и свързва с тях определени правни последици. Липсва правна уредба на търпимите и съизволителните действия, които са самостоятелен вид факти, свързани с упражняването на фактическа власт върху вещь и които не пораждат последиците на владението и държането.

Практиката на ВКС – напр. Решение № 483/11.12.2012 г. по гр.д. № 493/2012 г., ВКС, I г.о. и др., възприема определението на търпими действия

от правната теория, а именно - търпими са всички онези действия, които представляват според обстоятелствата незначително безпокойство за собственика или владелеца на един недвижим имот, които се извършват с изричното или предполагаемо съгласие на собственика/владелеца и за които може да се допусне, че той би търпял да се извършват само поради обикновена любезност, добронамереност, гостоприемство, по силата на лични отношения и поради това да се смятат за извършени с неговото съгласие.

Към това тълкуване практиката – напр. Решение № 122 от 03.12.2020 г. на ВКС по гр.д.№ 3549/2019 г., I г.о., ГК, добавя, че общото между държането и търпимите действия е в обективния им елемент – упражняване на фактическа власт върху вещ, а разликата е в субективния елемент, извеждан от основанието, на което е установена фактическата власт.

При държането фактическата власт се установява въз основа на правна сделка, по силата на която и с оглед поето по нея договорно задължение, собственикът или владелецът на вещта предава временно или безсрочно ползването на вещта, съответно държателят придобива противопоставимо на съконтрахента си облигационно право да ползва вещта съобразно условията на сделката, по която се уреждат отношенията между съконтрахентите. При търпимите действия фактическата власт се придобива също със съгласието на собственика или владелеца, като това съгласие може да бъде изрично или предполагаемо, но основано на добри междуличности отношения /съседски, приятелски или роднински/, поради което се търпи едно действие върху имот, действие, за което лицето, което го извършва няма никакво право.

За да се определи дали действието, което едно трето лице упражнява върху един чужд имот, е между тях, които са само търпими, е нужно да се има предвид, както волята на лицето, което упражнява действието, така и волята на собственика/владелеца, върху имота на когото се извършва то. Ако волята на лицата е да уредят отношенията си чрез правна сделка и са налице съвпадащи волеизявления относно съществени елементи на сделката, то е налице държане въз основа на възникнало облигационно отношение. Ако волята /изрична или предполагаема/ е свързана единствено с междуличностните отношения, то не възниква облигационна връзка, а са налице единствено търпими действия, за преустановяването на които е достатъчно едностранното изявление на собственика или владелеца.

От твърденията на ответника и безспорно установеното обстоятелство, че е обитавал имота още преди смъртта на своята баба Д. И., може да бъде направен извод, че в този период са били налице търпими действия, тъй като същият е бил допуснат в собствения на наследодателката имот и между тях е било установено фактическо съжителство с оглед близките им роднински и личностни отношения. Тази ситуация обаче се е променила след смъртта на Д. И. и след обявяването на оставеното от нея саморъчно завещание, по силата на което синът Й. В. е станал собственик на имота. В това си качество същият, чрез изпратената нотариална покана, е изразил недвусмислена воля, че желае да бъде преустановено обитаването на жилището от ответника Д. Х., т.е. че иска да бъдат прекратени търпимите действия, допуснати от предходния собственик. Съдът намира, че отказът на ответника да напусне апартамента, обективиран в изпратения отговор и в извършените от него фактически действия по смяна на ключалката на входната врата на имота, не е довел до промяна на основанието, на което се

упражнява фактическата власт. Такава промяна може да настъпи само чрез осъществяване на факти, които да доведат до установяване на държане (сключване на договор с ищеца) или владение (отричане правото на собственост на ищеца и демонстриране на това отричане). Такива факти по делото не са установени. Ответникът не твърди нито сключване на договор с ищеца, нито че упражнява фактическа власт с намерението да свои имота. Ето защо не могат да бъдат възприети наведените в жалбата доводи, че същият има качеството на държател и произтичащо от това защитимо право да ползва имота. Както бе посочено, единствените му твърдения се свеждат до това, че след смъртта на баба си Д. И. продължава да обитава имота със съгласието на Х. В., който също е нейн наследник и е предявил иск с правно основание чл.30 ЗН за възстановяване на запазената си част от завещаното имущество.

В хипотезата, когато наследодателят се е разпоредил с имуществото си, наследникът по закон би имал права по отношение на наследството само и доколкото е провел успешно иск за възстановяване на накърнената му запазена част по чл.30, ал.1 ЗН. Този иск е конститутивен и само въз основа на влязло в сила позитивно решение по същия в полза на наследник по закон би възникнало право по отношение на наследството. В случая ответникът Д. Х. се позовава на право на съсобственост, което трето за настоящия правен спор лице – Х. В. би придобило при евентуално уважаване на предявения иск с правно основание чл.30 ЗН и от което самият ответник би черпил основание за фактическата си власт върху процесния недвижим имот, изразяващо се в търпимо ползване на имота, допуснато от съсобственик. Следователно ответникът търси защита с твърдения за свое право, което потенциално би съществувало при определени условия, а не на съществуващо такова. Съдът намира, че доколкото решението по конститутивния иск по чл.30 ЗН е свързано с упражняване на потестативно право, чието реализиране третира бъдещи отношения, то същото няма преюдициална относимост към настоящия правен спор. Това е и още един аргумент, поради който съдът намира, че производството по настоящето дело не следва да бъде спирано. Приемането на противното би означавало спорът да се реши не съобразно заявените и съществуващи в хода на настоящето съдебно производство права, а съобразно бъдещи права, които биха възникнали при евентуално уважаване на иска по чл.30 ЗН и то в полза на трето за настоящия правен спор лице.

Най-сетне съдът намира, че дори и да бъде спряно настоящето съдебно производство до приключване на производството, образувано по иск с правно основание чл.30 ЗН, то евентуалното уважаване на този иск би довело единствено до възникване право на съсобственост върху процесния недвижим имот между настоящия ищец И. В. и другия наследник на Д. И. – неговия брат Х. В., но не и до отпадане на правото на собственост на първия. Съдебната практика безпротиворечиво приема, че съсобственик на недвижим имот има право да ревандикира целия имот от всяко трето на съсобствеността лице, което го владее без правно основание. В случая ответникът Д. Х. би бил именно такова трето лице, поради което дори и при наличие на съсобственост, която потенциално би възникнала при уважаване на иска по чл.30 ЗН, И. В. може да иска да му бъде предадено владението върху целия имот. Собственикът, респ. съсобственикът, е длъжен да търпи в имота си само носителя на вещно право на ползване и лицата, които е допуснал в имота, но не и други трети лица, които се намират в този имот без правно основание.

Допуснати от друг съсобственик търпими действия на трето лице не представляват такова правно основание и не биха били противопоставими по отношение на съсобственик, който не е съгласен имотът да се ползва по този начин.

При тези съображения настоящият съдебен състав намира, че са налице всички предпоставки за уважаване на предявения ревандикационен иск. Като е достигнал до същия краен извод, макар и при различни съображения, районният съд е постановил правилен съдебен акт, който следва да бъде потвърден.

По разноските:

С оглед изхода на спора, право на разноски има въззиваемият И. В., поради което на същия следва да бъдат присъдени направените такива за адвокатско възнаграждение пред въззивната инстанция в размер на 800,00 лв., съобразно приложения договор за правна защита и съдействие, от който е видно договарянето и изплащането на възнаграждение в посочения размер, както и приложения списък по чл.80 ГПК.

Водим от горното, Врачанският окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 607/01.11.2023 г. по гр.д.№ 3605/2022 г. по описа на Районен съд-Враца.

ОСЪЖДА Д. И. Х., ЕГН *****, с адрес: ***, ДА ЗАПЛАТИ на И. И. В., ЕГН *****, с адрес: ***, сумата 800,00 /осемстотин/ лева, представляваща направени разноски за адвокатско възнаграждение пред въззивната инстанция.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването на преписи от същото на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____